

SNELHEID DER VLUGT VAN ROOFVOGELS.

Dr. R. TH. SIMMLER deelt in de *Ann. der Phys. u. Chem.*, Bd. CXXI, p. 331, een geval mede, waarin hij gelegenheid had met tamelijke zekerheid de snelheid van de vlugt van een lammergier of arend te bepalen. Toen hij namelijk in 1861 den Hochkärpf in het kanton Glarus besteege, maakten zijne gidsen hem opmerkzaam op zulk eenen vogel, die juist van den Erbserstöckli was opgevlogen en nu in wijde kringen naar boven steeg om, toen hij de hoogte van den Hausstock had bereikt, plotselijk zich naar het noordwesten te wenden; daarop vloog hij met buitengewone snelheid over het Sernfdal en daalde weder neder in de omstreek van den Gulderstok, waar hij verdween. S. telde op zijn horologie, van het oogenblik af waarop de vogel, bijna boven zijn hoofd, de noordoostelijke rigting insloeg tot aan het tijdstip, waarop hij nederdaalde, 6 minuten.

Meet men den afstand der beide punten op de kaart, dan vindt men daarvoor $2\frac{1}{2}$ uur gaans of 40000 Zwitsersche voeten, hetgeen beantwoordt aan 111 voet of 33,3 Ned. el per seconde.

Bij die gelegenheid maakte S. opmerkzaam op eene mededeeling in de *Neuer Zürcher Zeitung* van 28 Augustus 1863. Aldaar leest men het volgende: Een gezelschap deed van Chur uit een uitstap naar den nabij gelegenen 2570 ellen hoogen Stützerhorn. Van de spits van dezen zagen zij eenen grooten arend (lammergier?), die van Calanda, aan de overzijde van den Rijn, opvloog en weldra de rigting naar den Stützerhorn insloeg, doch toen zich naar den Rothhorn wendde. De weg in rechte lijn gedurende de vlugt afgelegd werd geschat op 2 uren en de duur op 5 minuten, hetgeen eene snelheid van 35,6 el per seconde geeft. S. merkt echter op, dat de afstand van Calanda tot aan den Stützerhorn minstens 3 uren is, hetgeen — verondersteld namelijk dat de vogel zoover vloog en de tijdsbepaling juist was, — 53 el zoude geven.

Voorbeelden der snelle vlugt van roofvogels zijn trouwens reeds herhaaldelijk medegedeeld. De vlugt van een sperwer is geschat op 150 E. mijlen of 43 uren gaans in het uur, d. i. op 66 ellen per

seconde. Een te Fontainebleau bij eene jagt weggevlogen valk werd den volgenden dag op Malta terug gevangen, hetgeen, de afstand op 400 uren gesteld en aangenomen zijnde, dat de vogel 24 uren lang gevlogen heeft, eene gemiddelde snelheid van 26 ellen in de seconde zoude geven, hetgeen wel is waar geringer dan in de vorige gevallen, maar, de lange duur van de vlugt in aanmerking genomen, toch een voorbeeld van buitengewoon snelle verplaatsing over verren afstand is.

Hg.